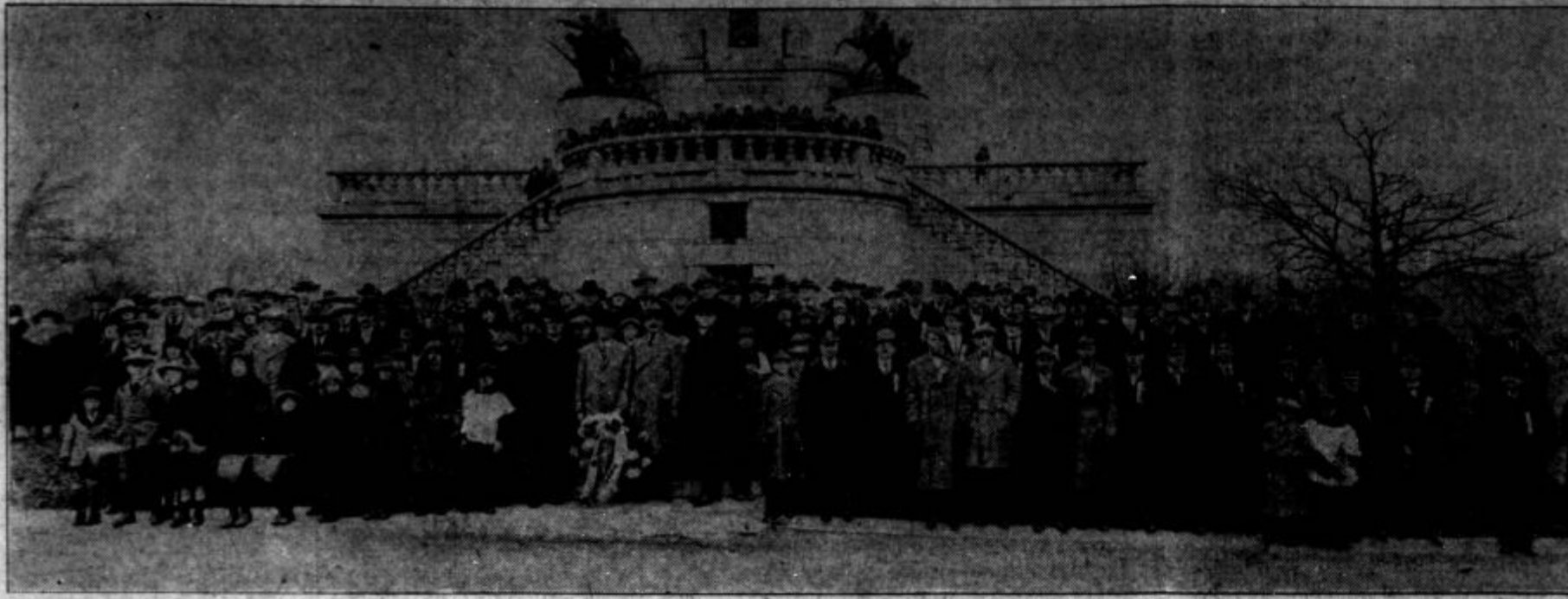

V SPOMIN NA PRVI SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA SHOD V SPRINGFIELD, ILL.

Skupina vdeležencev prvega slovenskega katoliškega shoda dne 29. novembra, 1925 v Springfield, Ill., stoječa pred grobnico ameriškega predsednika Abraham Lincolna. V sredini prednje vrste stoji z vencem v roki glavni predsednik K. S. K. Jednote, brat Anton Grdina, kojega je v imenu naše organizacije položil na Lincolnovu krsto; na desni stoji naš glavni tajnik brat Josip Zalar, na levi pa naš duhovni vodja Rev. J. J. Oman.

Anton Skubicu, glavnim uradnikoma K. S. K. Jednote za tako lepe in spodbudne govore. Torej še enkrat vsem hvala, kdor je bil navzoč. Ako vam je bilo vse po volji, bomo še priredile kak zabavni večer; kdor je nam pa kaj krivice naredil, naj jo pa drugič poravnava.

Kansas City, Kans. — Cenjeno uredništvo: Namenil sem se sporočiti nekaj novic iz naše naselbine iz srednjega zapada, Kansas City, Kans. Prva je žalostna vest, da je umrla v Osawatomi, Kans., v bolnišnici, dne 29. oktobra naša vrla rojakinja in faranka, Marija Janeš, soproga našega vnetega farana Mr. George Janeša, živečega na Northrup St. Ranjka je bolehalo že dve leti na pomilovanja vredni boleznii: omračenje uma.

Rojena je bila pri Osilnici pri Kočevju, ter je bila stara 41 let. Dokler je bila zdrava, je bila vzor dobre matere in pridne gospodinjke, katera je veliko žrtvovala s svojim delom za dobrobit svojega doma in naše župnije ter je bila zvesta in vneta katoličanka in dobra članica društva sv. Veronike, št. 115 K. S. K. Jednote in društva sv. Roka, N. H. Zajednice.

Tako tudi je bolan že precej dolgo rojak Anton Zakrajšek iz Sandusky St., in sicer na pljučah. Želimo mu skorajšnjega okrevanja!

Letos smo imeli veliko bolnih rojakov in rojakinj, katerim se je pa spet zdravje povrnilo, za kar hvala Bogu!

Naš cerkveni bazar se je končal v nedeljo 29. novembra. Na tekmi je bil demantni prstan. Drugi kontest je bil zlata ura, za kar je bila tekma jako živahna.

Govori se tudi, da bomo do-
bili električno uro na stolp naše nove cerkve, kar bi bilo res nekaj izvanrednega in bi bilo ponos za nas Slovence. Upam, da se bodo vresničila te želje, farana pa, ki je to misel sprožil, naj Bog živi!

Nadalje so se začeli naši rojaki jako zanimati, da se še bolj združijo skupaj in mislijo napraviti svojo zvezo. To bi veliko koristilo naši naselbini. Tako boste vsi z nami, nam je uspeh zagotovljen. Drugič bom pojasnil, kaj se je sklenilo v tej zadevi.

Vila rojenica se je oglasila pri rojaku Martin Muc in soprogi Mariji. V dar jima njima je pustila tretjo brhko hčerko, ki je bila krščena v naši cerkvi za Heleno. Botra sta bila Mr. in Mrs. Anton Simonič. Castitamo!

Bolan se nahaja na prehladu rojak in naš korni tenor, Mr. Nick Guštin. Upamo, da se mu zdravje kmalo povrne, kar nas bo vse veselilo.

Obiskal je svoje zlahtničke rojak Joe Malevič, farmar blizu Olathe, Kans. Povabil nas je vse skupaj na obisk k njemu, ker ima 160 akrov farmo in tudi njegov brat. Želimo mu vse dobro!

Zdaj pa ljubljani, želim ti veliko novih naročnikov, da bi romal v vsako slovensko hišo v tej naši novi domovini in nosil pozdrave našim bratom in sestram onkraj široke "luže."

In zdaj tudi ti, ljubi naš Springfield, tudi ti si prišel! Vedeli smo, da boš prišel. Naresničen si, ker so te toliko pripravali in te skoro ubili. O pravem času nisi imel varuha, vodnika in padel si med rdeče razbojnike. Vse so ti ukradli. Ukrili narodno edinost, narodni ponos, narodno čast, poštenje in te obdali z ranami brez-

maritanu. Na vse zgodaj so že začeli prihajati zastopniki iz raznih naselbin iz Chicaga, South Chicaga, Jolietta, Rockdale, Lemonta, Peoria, South Standarda, Indianapolis, Bradleya, Clevelanda in še od drugod.

Prva glavna točka vsega programa je bila počastiti grob enega izmed največjih naših predsednikov in narodnih voditeljev, mučenca švobode in poštenja, velikega Abrahama Lincolna, rešitelja naše narodne edinstvi in sloge.

Zadnji nedeljo, 29. novembra si se začel dvigati. Zasmilji si se tvoji materi K. S. K. Jednote. Veliki narodni in verski bujitelj, predsednik K. S. K. Jednote se je spomnil tudi tebe. Je začel klic po pomoči tvojega Samaritana, duhovnika in sklical je vse tvoje prijatelje od blizu in daleč, da so ti prihiteli na pomoč, te prebudili, te dvignili, da ne boš še dalje sramotno spal. Glej, cela slovenska Amerika se dviga, v močno vojsko se združuje in hiti za svojimi vzvišenimi ideali.

In res, velik dan je bila ta nedelja za slovensko naselbino v Springfieldu, posebno za malo krdelce še zvestih katoliških zavedenih Slovencev, ki so združeni tam v župniji sv. Barbare. Ko smo začeli klic in povabilo na shod, katerega je razposlal Father Mažir, smo takoj vedeli, da bomo videli nekaj, kar nas bo dvignilo in kar bo naredilo ta dan v veliki dan. Father Mažir je pač velik mož v velikem sreju in velikimi potezami, da prevelik za ozke in malenkostne razmere v Springfieldu. Ko bi ga imela kaka druga slovenska naselbina za župnika, ki bi bil tako visoko v časti in veljavi pred javno Ameriko, da bi bil prvi mož v celem mestu, prvi duhovnik v celi državi, bil kapelan deželne zbornice, bil državni vojaški kapelan, bil kapelan boy skautov itd., kako bi bila ponosna nanj! Kako bi ga ljubila, kako častila! Springfieldski rojaki so bili premahnjeni za tako velikega moža in zavrgli so ga!

Kake rdeče propalnice, sleparski fondarji, boljševiski prekuhuhi, so jim bili všeč. Cela Amerika je zato obsojala to naselbino radi tega. Cela slovenska Amerika je ponosna na tega moža, domači rojaki pa — proti njemu. Kolika zaalepljenost. Zato pa ni bilo čudno, če so se sosedne naselbine tako z veseljem odzvale in pohitele tako daleč na stotine milj v Springfield na pomoč narodu in posebno temu usmiljenemu Sa-

ali v naši domovini ostali neporušeni, nedotaknjeni, sveti celemu narodu, vsem arcem, ki bi jejo pod našo zvezdno zastavo.

Ob 9. uri zjutraj so se zbrala domača slovenska in slovaška katoliška društva v novi farni dvorani. Okrog 25 avtomobilov je prišlo, katere so zasedli delegatje, gostje in zastopniki domačih društev in razvrstili se je ves sprevod na pokopališče na Lincolnov grob. Tam se je najprej vsa delegacija podpisala v zapisnik obiskovalcev in se nato sukala. Nato je pa nesel naš dični predsednik K. S. K. Jednote, Mr. Anton Grdina krasni venec na Lincolnov grob. Obstopili so ga glavni uradniki K. S. K. Jednote in mala grobnica je bila natačena s sinovi in hčera mi matere Slavije, katerih večina kot katoliki sledimo tu v Ameriki vzvišenim velikim idealom, katere je zastopal ta naš veliki mož. Vsi navzoči so globoko sklonili svoje glave nad tem svetim grobom velikega moža. Globoka resnoba je zazdavalna v celi družbi. Predsednik Anton Grdina pa je s tresočim in ginjenim glasom govoril:

"Dragi prijatelji, bratje in sestre, zbrani glavni uradniki, člani in članice K. S. K. Jednote:

"Z globokim spoštovanjem smo se zbrali danes tukaj kot zastopniki vseh katoliških ameriških Slovencev, da položimo venec na gomilo našega velikega ljubljenega mučenika predsednika Abrahama Lincolna, rešitelja edinstvi naše nove domovine, drage nam Amerike. Trdno smo prepričani, da tudi mi, katoliški Slovenci v Ameriki, dolgujemo veliko temu velikemu možu delu, kateremu je posvetil vse svoje življenje ni položil slednjic tudi svoje življenje.

"Amerika je naša nova domovina, zato je ta veliki mož, katerega srce tukaj v tem grobu počiva, tudi naš mož in mi smo njegovi in tudi mi potrebujemo njegovega velikega duha in velikih idej.

"Naj njegove krasne besede: 'Vlada ljudstva, s ljudstvom za ljudstvo!' nikdar ne izginejo iz zemlje. Temveč naj gredo dalje in dalje, od naroda do naroda, dokler ne bodo prekinile celo človeštvo, posebno pa vse vladje sveta. Naj živi ta njegov veliki duh tudi med nami!

"Slava njegovemu spominu!" "Mi pa, bratje in sestre, navdušimo se danes v tem duhu in idealih tega velikega moža in pohesimo to v vse naše vrste. Katoliškim Slovincem so bile te ideje že do sedaj zvezde vodnice! Delajmo, delajmo z vso silo, da bomo za te velike ideale navdušili tudi nekatoliške naše brate in sestre. Spoštujemo svoje velike može, velike junake, ki so nam ustvarili tako srečno, tako lepo, tako krasno novo domovino, kjer uživamo blagostanje in svobodo, kakoršno celo tudi v lastni domovini nismo imeli. Spoštujemo te može in ne pozabjmo, da je bila ta svoboda, to blagostanje kupljeno s krvjo in arogami teh velikih mož in skajzimo se jim zato hvaležni njih velikemu spominu s tem, da bodo to idealni naši ideali, da bomo vsi krepko sodelovali z vsemi dobri domačiji, da bodo ti ide-

"Mi pa, bratje in sestre, navdušimo se danes v tem duhu in idealih tega velikega moža in pohesimo to v vse naše vrste. Katoliškim Slovincem so bile te ideje že do sedaj zvezde vodnice! Delajmo, delajmo z vso silo, da bomo za te velike ideale navdušili tudi nekatoliške naše brate in sestre. Spoštujemo svoje velike može, velike junake, ki so nam ustvarili tako srečno, tako lepo, tako krasno novo domovino, kjer uživamo blagostanje in svobodo, kakoršno celo tudi v lastni domovini nismo imeli. Spoštujemo te može in ne pozabjmo, da je bila ta svoboda, to blagostanje kupljeno s krvjo in arogami teh velikih mož in skajzimo se jim zato hvaležni njih velikemu spominu s tem, da bodo to idealni naši ideali, da bomo vsi krepko sodelovali z vsemi dobri domačiji, da bodo ti ide-

Ko je treba vzgajati otroke, ni ničesar bolj važnega v zgodnjem življenju kot primerna hrana.

Skrbne matere so previdne. Ne poskušajo te in one hrane. Za prehrano svojih otrok uporabljajo edine Bordenovo Mleko.

Če pošljete ta oglas The Borden Company, Borden Building, New York, vam bodo povedali v vašem jeziku, kako je treba hraniti vašega otroka z Eagle Mlekom.

ali v naši domovini ostali neporušeni, nedotaknjeni, sveti celemu narodu, vsem arcem, ki bi jejo pod našo zvezdno zastavo.

"Slava našem očetu George Washingtonu!" "Slava našem rešitelju naše edinstvi, Abrahamu Lincolnu!" (Dalje prihodnji)

ali v naši domovini ostali neporušeni, nedotaknjeni, sveti celemu narodu, vsem arcem, ki bi jejo pod našo zvezdno zastavo.

ali v naši domovini ostali neporušeni, nedotaknjeni, sveti celemu narodu, vsem arcem, ki bi jejo pod našo zvezdno zastavo.

ali v naši domovini ostali neporušeni, nedotaknjeni, sveti celemu narodu, vsem arcem, ki bi jejo pod našo zvezdno zastavo.

F. KERŽE, 1142 Dallas Rd., N. E. CLEVELAND, O.

K. S. K. J. Društvom: Kadar naročate zastave, regalje in drugo, pazite na moje ime in naslov, če hočete dobiti najboljšo blago za najnižje cene. Naštiti in vzorec ZASTONJ!

Posebne cene ZA BOŽIČNE PRAZNIKE. Iz Dalmacije importiran Maraschino, steklenica \$1.25. Mihajlevich Bros. Co., 6201 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

Najlepše božično darilo. \$132.00 vreden RADIO APARAT ZASTONJ. M. Gorsich, 1134 N. HICKORY ST., JOLIET, ILL.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Uredništvo in upravljanje: CLEVELAND, OHIO. Telefon: Randolph 3912.

Official Organ of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA

OFFICE: 6117 St. Clair Ave., CLEVELAND, OHIO.

Ustanovljen v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1896.

OBUPEN KLIC ZATIRANIH SLOVENCEV.

Kdor izmed nas je zadnja leta pazno čital starokrajsko časopisje kako se godi našim rojakom v neodrešeni domovini...

Da, na Goriškem ni nikake svobode, nikake pravice, nikake zaslobe, nikakega usmiljenja za naše nesrečne Slovence!

V zadnji številki našega lista ste čitali obširno poročilo na 5. strani, kako je jugoslovska javnost odgovorila na zadnja ponovna fašistovska nasilja...

Glavni urad naše K. S. K. Jednote je te dni prejel iz Gorice sledečo prošnjo: "Ste jemo si v prijetno dolžnost, da naslovimo na Vašo ugledno organizacijo sledečo prošnjo:

"Razmere na podjarmljenem Goriškem so Vam gotovo znane. Ves kulturni in gospodarski pokret teži kruta pest zatiralcev in ga ovira pomanjkanje materijelnih sredstev."

potrebno bo začeti takojšnjo akcijo neglede na prihod poslancev, kajti vkljub neznoznemu stališču bi naš življenj imel dovolj odporne moče, ko bi naši ameriški rojaki nudili količkaj materijelne pomoči našemu gibanju.

Zdravniški nasveti. Pisal Dr. Jos. V. Grahek, vrhovni zdravnik K. S. K. Jednote.

Statistika o jetiki. Dasi ravno kažejo, vsa uradna poročila izboljšanje v številu smrtnih slučajev jetike v tej državi, se naši statistiki ne morejo ponesti...

Naša velika slavnost dne 8. novembra. (Konec) Po dovršenem poklonu predsednici sestri Marie Prislund od strani ženskih društev, so bili na oder pozvani vsi novi člani in članice za pristop v našo Jednoto...

Uradno poročilo tudi navaja, da umre največ ljudi za jetiko v starosti od 20. do 50. leta. Devetdeset odstotkov teh žrtev umre vsled pljučne jetike; otrok se najraje loti kostna in žlezna jetika.

Na tisoče ljudi postane jetičnih tekom zime, ker se ne brigajo, če so prehlajeni, če imajo gripo, pljučnico, itd. Ti omilovanja vredni ljudje se zdravijo kar sami z raznimi patentnimi medicinami.

Sedaj nastopa najbolj izpremenljiva in nevarna letna doba; pazite torej, da boste pravilno oblečeni. Ne imejte preveč zakurjene hiše; spite v sobi, ki je tudi brez noč prezračena s svežim zrakom.

"Veseli me, da mi je dana prilika biti danes tukaj pri vas, da vam vsaj nekoliko omenim, kako je bilo mogoče društvu sv. Franciška Saleskega, št. 29, postati največje društvo pri naši Jednoti."

Statistika nam kaže, da je danedane manj slučajev jetike, kot je bilo nekaj, jaz sem vam pa dokazal ravno nasprotno; tukaj je nekaj v neredu, kar bi lahko odpravili. Povedal sem vam, kako ravnati v takih slučajih, torej ravnajte se po mojem nasvetu.

Uralugo, tako tudi za drugo kartico za Rev. Omana. Brat glavni predsednik se je zato nepričakovano darilo iskreno zahvalil.

"Da je naše društvo napredovalo in postalo tako veliko, nisem za to delal sam jaz, marveč delali so tudi drugi uradniki in člani našega društva. Vseposod se je delalo. Marsikateri stopinja je bila potrebna. Marsikaj se je moralo prestopiti in pretrpeti, toda vse to se je pozabilo, kajti vse, kar sem jaz storil ali kar je storil odbor našega društva, storilo se je v dober namen naše dične K. S. K. Jednote."

"Pri nas v Jolietu je bolj težavno dobiti nove ude, kajti imamo devet društev, ki spadajo k Jednoti. Po večini so naši rojaki že člani K. S. K. Jednote, zato ni tako lepe prilike dobiti veliko novih, kakor si kateri misli. Vendar pa, ko je glavni odbor K. S. K. Jednote razpisal izredno kampanjo za pridobitev novih članov in članic in ko je določil za nagrado Zlato kladivo onemu društvu, ki bo šlo septembra meseca letošnjega leta največje število udov odrastlega oddelka, smo se pa ponovno podvzivali in romali po dežju in po blatu od kraja do kraja, da smo dobili novih moči, ter tako zmagali in dobili zlato kladivo."

"Da smo se trudili, smo imeli pred seboj v prvi vrsti našo nasebino. Mislili smo si: Jednota je bilo ustanovljena v Jolietu, zato mora tudi v Jolietu vsaj za nekaj časa ostati zlato kladivo. Tako smo rešili čast jolietke nasebine, kjer je bila naša, danes mogočna K. S. K. Jednota rojena."

"Dragi moji sobratje in sosesestre, tukaj vam pokažem to zlato kladivo. To kladivo je sedaj v mojih rokah kot predsednik društva sv. Franciška Saleskega, št. 29, iz Joliet, Ill. Zato pa kličem na korajžo vsa društva K. S. K. Jednote, posebno pa še vsa dva steklarska društva, sv. Vida in Marije Magdalene, kakor tudi društvo sv. Jožefa iz divnega zapada, Pueblo, Colo. Katerokoli društvo želi to kladivo, bo moralo priti po njega. Z lepa ga ne bomo oddali. Ako pa pride od tega, da podležemo, bomo podlegli kot hrabri bojevniki. Torej društveniki sv. Vida, sosesestre društva Marije Magdalene, članstvo društva sv. Jožefa iz Pueblo, Colo., in vsa ostala društva na korajžo!"

Govoru brata Težaka je sledil buren aplavz. Ker smo imeli ta dan v svoji sredini tudi vrhovnega zdravniška brata Dr. Josip V. Graheka iz Pittsburga, je tudi on spregovil nekaj besed, častitajoč Clevelandčanom na tako sijajni prireditvi.

Zatem so sledile še zadnje tri pevske točke in sicer: duet "Ne obupaj," Mrs. Frances Tomazin in Mrs. Pauline Ambrozich iz Loraina; duet "Ob slovesu," Mrs. Josephine Lausche-Welf in Miss Mary Udovitch, ter solopev "Nočni pozdrav," tenor Frank Svigelj. Pevec so želi za svoje nastope buren aplavz.

V znamenje visokega spoštovanja in v priznanje so glavni uradniki kupili krasno slonokoščeno kladivo našem neumornemu glavnemu predsedniku sobratu Antonu Grdina. To kladivo je zatem izročil odlikovancu glavni tajnik sobrat Josip Zalar s primernim nagovorom na brata glavnega predsednika. Temu darilo je bila pripeta mala, z zlatimi črkami tiskana kartica s primerno opombo in imeni glavnih uradnikov. Kartico (samo eno) je nam brezplačno in jako lično narodila tiskarna "Ameriška Domovina;" hvale ji lepa za to

pa opekeli v desni kazalec na roki pri priziganju pipe s švedsko šveplenko. Vseled tega sem sklenil, da ob petkih ne bom več paberkoval, tako tudi ne več kadil.

Pri meni igra samo pondeljek važno ulogo. V pondeljek sem bil rojen, v pondeljek sem šel v Ljubljano v šolo, v pondeljek sem bil birman, v pondeljek sem dovršil svoj stanovski poklic, v pondeljek sem odšel v Ameriko, v pondeljek sem došel v New York, v pondeljek nastopil svojo prvo službo, v pondeljek sem se zaročil, v pondeljek je bil rojen moj prvi sin, v pondeljek sem nastopil službo pri tam listu, v pondeljek sem se še dvakrat z listom preselil in ob pondeljkih imam tudi največ dela v pisarni. Živel pondeljek in vsi pondeljki!

Zivimo v lovski sezoni. Jaz le obžalujem vse srne, srnjake, jelene, košute in "bullmoose" v divni Minnesoti, ki bodo letos žrtve naših slovenskih jagrov. Jaz ljubim divjačino na mizi, toda ne na lovu. Včeraj sem pa tel vseeno na zajčji lov na 106. cesti v javno tržnico. Dobil sem dva lepa zajca za 80 centov. Eden izmed naših cleveandskih jagrov je šel nedavno tudi na lov, ki je trajal štiri dni. Domov je prinesel šest zajcev, potrošil je pa na tem lovu \$90. Vsak zajec ga je torej veljal \$15. Jaz bi jih za ta denar lahko kupil 200, pa bi jih bilo za celo leto zadosti.

Neka naročnica v Barbertonu mu je za Miklavža obljubila izredno dolgo smodko. No, če bo ta smodka taka, da bi jo jaz tukaj kadil, Barbertončani bi pa isto prizgali, bi jo lahko vlekli več mesecev brez sledelka. Morda imajo v tej lepi sezoni v Barbertonu še kaj regrata na Center St. in pa znane barbertonske paprike, ki diši celo do New Yorka? Bomo videli.

Če hočejo naši rojaki v Barbertonu še v bodoče obdržati prvo častno mesto glede največje (Štangerjeve) družine pri K. S. K. Jednoti, se morajo ponovno spoprijazniti z Mrs. Štokljo in dvojkji. V Milwaukee, Wis., živi družina našega sobrata Franka Luksiča, ki ima 14 otrok. Jaz bi iskreno želel, da bi Zlata zibelka ostala v naši državi; jaz iste gotovo ne bom dobil, ker sem prekratek za pet točk.

Moj prijatelj John v Brockway, Minn., me je te dni povabil na kolino v Minnesoto; pravi, da imajo ondi najboljšje kranjske (gorenjske) klobase! Verjame, izračunal sem, če bi jih šel tako daleč pokušati, bi bile malo predrage. Za ta denar bi si tukaj lahko kupil že celega prašiča.

Dne 20. novembra sem se zopet mudil v West Parku. Najprvo sem šel obiskat našega ruskega Jožeta, da sem videl njegovega mladelega Tončka; na njegovo zdravje sva ga z Jožetom spila ravno en liter. Jože mi je pokazal tudi svojo "rešetengo," med katero sem opazil tri pralce, koje je sam naredil. Tega orodja še nisem videl v Ameriki. Na poti h gledališki vaji sem videl na 130. cesti lepega kužeta, ki je vlekli vozček in zalega fantka. Ko je z nogo premeril nek drog, bi se bilo kmalu vse skupaj prevrnilo, da nisem jaz te nesreče zabranil. Do sedaj še nisem znal, da imajo v West Parku tudi pasje konje?

Uredniku "Proletarca" izrekam tem potom lepo zahvalo za njegovo javno priznanje, da me čitatelji našega lista spoštujejo. Morda se mi sledijo sline pookusni kolini?

PABERKI.

Pisal urednik.

Za zadnji teden sem imel pripravljeno celo kopic novih paberkov. V petek jutraj, 27. novembra, ko sem šel na delo, sem zavitek paberskih rokopicov v naglici poslal v pošiljnik. Že zopet ta nesrečni petek! Popoldne istega sem se

